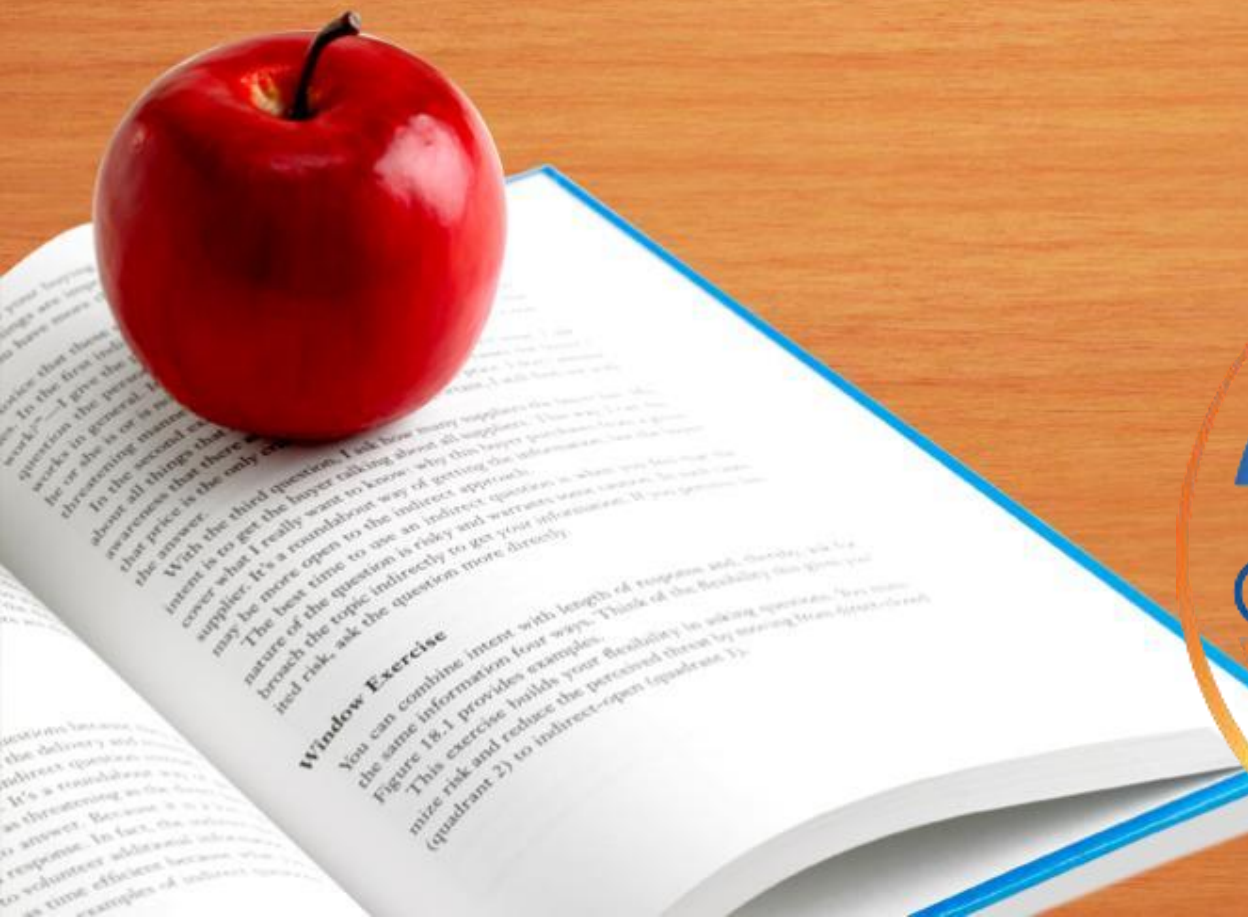

Інклюзивна освіта: крок за кроком

Інклюзивна освіта – перспектива нова.
Хоч різні можливості – рівні права!
Кожна дитина – це цілий світ,
Освіта, повага і рівність для всіх!

Видатний український філософ Г. Сковорода, говорячи про людей, уражених хворобою, у «Розмові п'яти подорожніх про істини щастя в житті», ставить риторичне запитання: «Невже гадаєш, що премилосердна й дбала матір наша природа зачинила їм двері до щастя, ставши для них мачухою?».

Це риторичне запитання нині хвилює багатьох спеціалістів, причетних до навчання, виховання, соціальної реабілітації дітей, яких природа позбавила достатньою мірою сприймати світ і відчувати свою належність до нього через хвороби, травми, патологічні стани.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), лише 20 % народжених дітей умовно вважається здоровими, інші – або страждають порушеннями психофізичного розвитку, або знаходяться в стані між здоров'ям і хворобою.

Визнання прав такої дитини, її інтересів, потреб, надання допомоги у процесі соціалізації та вибору професійної діяльності є дуже важливим на сучасному етапі розвитку освіти. Тому важливого значення набуває інклюзивне навчання, що передбачає спільне перебування дітей із порушеннями психофізичного розвитку з їх здоровими однолітками.

Інклюзивна освіта - це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобувати її за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього закладу.

Концепція інклюзивної освіти відображає одну з головних демократичних ідей:

УСІ ДІТИ Є ЦІННИМИ Й АКТИВНИМИ ЧЛЕНАМИ СУСПІЛЬСТВА

Інклюзивний освітній заклад – це заклад освіти, який відкритий для навчання всіх дітей, незалежно від їхніх фізичних, інтелектуальних, соціальних, емоційних, мовних чи інших особливостей.

Цей заклад :

адаптує навчальні програми та плани, фізичне середовище, методи та форми навчання;

співпрацює з фахівцями для надання спеціальних корекційних послуг відповідно до різних освітніх потреб дітей;

створює позитивний клімат у шкільному середовищі;

Основний принцип інклюзивної школи полягає в тому, що:

Всі діти мають навчатися разом у всіх випадках, коли це виявляється можливим, не зважаючи на певні труднощі чи відмінності, що існують між ними.

Школи мають визнавати і враховувати різноманітні потреби своїх учнів шляхом узгодження різних видів і темпів навчання.

Забезпечення якісної освіти для всіх шляхом розробки відповідних навчальних планів, прийняття організаційних заходів, розробки стратегії викладання, використання ресурсів та партнерських зв'язків зі своїми громадами.

Діти з особливими освітніми потребами мають отримувати будь-яку додаткову допомогу, яка може знадобитися їм для забезпечення успішності процесу навчання.

Вони є найбільш ефективним засобом, який гарантує солідарність, співучасть, взаємоповагу, розуміння між дітьми з особливими потребами та їхніми ровесниками.

*Основні принципи
інклюзивної
освіти*

Цінність людини не залежить від її здібностей і досягнень;

Кожна людина має право на спілкування і на те, щоб бути почутою;

Адаптація системи до потреб дитини, а не навпаки;

Справжня освіта може здійснюватися тільки в контексті реальних взаємостосунків;

Всі люди потребують підтримки і дружби ровесників;

Задоволення індивідуальних освітніх потреб кожної дитини;

Визнання спроможності до навчання кожної дитини та, відповідно, необхідність створення суспільством відповідно до цього умов;

Рівний доступ до навчання у загальноосвітніх закладах та отримання якісної освіти кожною дитиною;

Командний підхід у навчанні та вихованні дітей, що передбачає залучення педагогів, батьків та спеціалістів.

Що ж мають на увазі під поняттям «діти з особливими потребами»?

Це діти, які через різні причини потребують посиленої уваги педагогів, діти, яких природа позбавила можливості на достатньому рівні сприймати світ й почуватися належними до нього внаслідок хвороби, вади чи патологічного стану.

До дітей з проблемами розвитку належать:

- Діти з порушенням інтелекту.
- Діти з відхиленнями в пізнавальному розвитку (ЗПР).
- Діти з порушеннями слуху.
- Діти з порушеннями зору.
- Діти з порушенням опорно-рухового апарату.
- Діти з порушенням мовлення.
- Діти з емоційними розладами, у тому числі з раннім дитячим аутизмом (хворобливим станом психіки).
- Діти з порушеннями поведінки і діяльності.
- Діти зі складними комплексними порушеннями.

Інклюзивна освіта для учнів з типовим розвитком:

вчить природно
сприймати та
толерантно
ставитися до
людських
відміностей

розширює
можливості
для налагодження
нових
дружніх
стосунків

надає
стимули
до
співпраці

забезпечує можливість
навчатися на основі
ширшого набору
форм і методів
роботи

дає змогу
набувати
лідерських
навичок

допомагає
розвинути
в собі
творчість
та
винахідливість

Учням з особливими освітніми потребами
інклюзивна освіта:

Сприяє
когнітивному,
фізичному,
соціальному та
емоційному
розвитку

Забезпечує
відповідні їхній
віковій категорії
рольові моделі
однолітків

Створює можливості для
навчання в
реалістичному/приро
дному середовищі

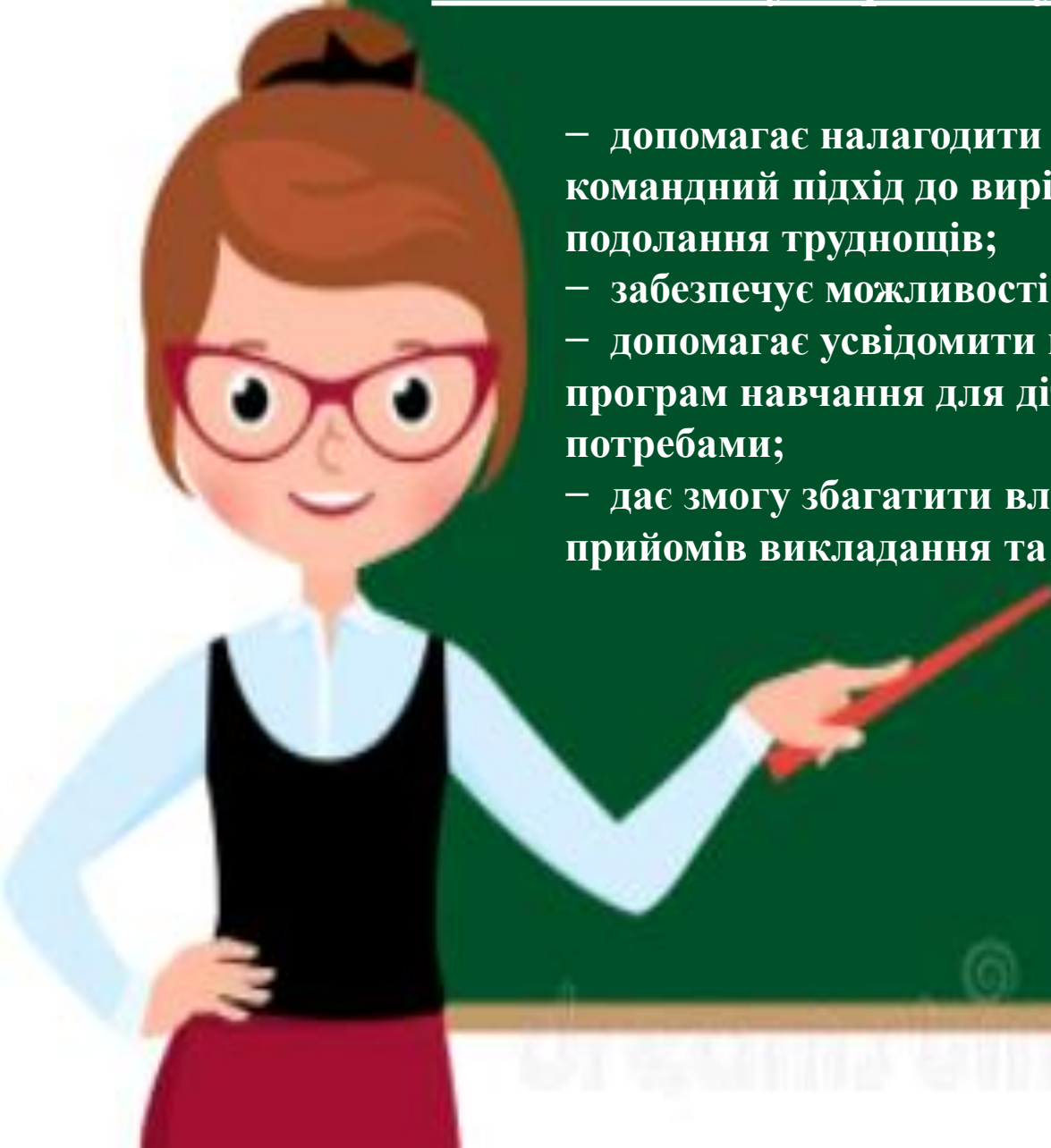
Дає змогу підвищувати
самооцінку й відчувати
себе частиною цілого

Забезпечує рівний
доступ до навчання

Розширює можливості
для налагодження нових
дружніх стосунків

Педагогічному персоналу інклюзивна освіта:

- допомагає налагодити співпрацю й застосовувати командний підхід до вирішення проблем і шляхи подолання труднощів;
- забезпечує можливості для професійного розвитку;
- допомагає усвідомити важливість розроблення програм навчання для дітей із різноманітними потребами;
- дає змогу збагатити власну палітру методів і прийомів викладання та навчальних стратегій.

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

Загальна інформація про дитину

- ім'я та прізвище, вік, телефони батьків, адреса, дата зарахування дитини до школи та строк, на який складається програма.
- проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби)

Наявний рівень знань і вмінь

- вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання, якої допомоги потребує,
- інформація щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання

Спеціальні та додаткові освітні послуги

- розклад занять з відповідними фахівцями,
- кількість і тривалість занять

Адаптації/модифікації

- облаштування середовища, застосування належних навчальних методів, матеріалів, обладнання, урахування сенсорних та інших потреб дитини

Індивідуальну програму розвитку розробляє група фахівців, у склад якої входять:

- ✓ **заступник директора з НВР;**
- ✓ **вчитель початкових класів (класний керівник);**
- ✓ **вчителі;**
- ✓ **асистент учителя;**
- ✓ **практичний психолог;**
- ✓ **учитель-дефектолог;**
- ✓ **соціальний педагог;**
- ✓ **вчитель-дефектолог (з урахуванням освітніх потреб дитини з ООП);**
- ✓ **батьки або законні представники дитини.**

Хто такий асистент вчителя?

Посада асистента вчителя з'явилася у зв'язку із запровадженням інклюзивної освіти – з ініціативи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту Міністерством соціальної політики було доповнено Класифікатор професій.

Посаду асистента вчителя передбачено Типовими штатними нормативами загальноосвітніх навчальних закладів, а основні завдання описані в Постанові Кабінету Міністрів України від 15.08.2011р. №872

Основне завдання асистента вчителя – допомога вчителю в забезпеченні особистісно зорієнтованого, індивідуального підходу в освітньому процесі, зокрема у створенні ІПР для дитини з ООП.

. Які чинники сприяють успішному функціонуванню інклюзивного навчання?

- Командний підхід;**
- Задоволення індивідуальних потреб учнів;**
- Співпраця з батьками;**
- Створення сприятливої атмосфери в дитячому колективі.**

Форми і методи роботи з батьками

- ❖ **Консультування.**
- ❖ **Семінари-практикуми**
- ❖ **Ділові ігри.**
- ❖ **Проведення спільних свят.**
- ❖ **Батьківські збори.**
- ❖ **Дні відкритих дверей.**

Види знань, умінь і якостей, якими мають володіти вчителі для успішної роботи в інклюзивному середовищі?

- розуміння інклюзії та повага до розмаїття;
- співпраця із зацікавленими сторонами (в тому числі батьками й фахівцями);
- створення позитивного соціального клімату;
- методи викладання, які узгоджуються з принципами інклюзії;
- планування інклюзивного навчального процесу;
- прагнення до неперервного професійного зростання.

Основні завдання для вчителів, що працюють у класі з інклюзивною формою навчання

- Подолати психологічний бар'єр, усвідомити, що такі діти мають рівні можливості вчитися разом з усіма.
- Застосовувати особистісно орієнтовані методи навчання з урахуванням індивідуальних особливостей дітей з ООП.
- Застосовувати стимулюючу систему оцінювання навчальних досягнень учнів.
- Прагнути допомогти дитині з ООП відчувати себе частиною колективу.
- Створювати позитивну атмосферу в класному колективі.

*Як часто доводиться чути від нашого брата
учителя: “Нічого не вийде з цього учня,
безнадійний він...” Хочеться сказати: не
поспішайте з висновками – на вашій совісті
дитина*

В. Сухомлинський

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!